

**Pécsi József Nádor Általános Iskola, Gimnázium, Szakiskola, Technikum és
Szakképző Iskola**
7632 Pécs, Melinda utca 23.

BESZÁMOLÓ
Fenntarthatósági Témahét
2021. 04. 19-23.

A Pécsi József Nádor Általános Iskola, Gimnázium, Szakiskola, Technikum és Szakképző Iskola diákjai és pedagógusai a 2020/21. tanévben első alkalommal csatlakoztak a Fenntarthatósági Témahéthez. Azt a döntést hoztuk, hogy kezdetben egy osztály közreműködésével valósítjuk meg a Témahéthez kapcsolódó programokat és a következő tanévben fokozatosan kiterjesztjük ezt az intézmény valamennyi diákjára.

A résztvevők a kilencedik évfolyamos gimnáziumi osztály diákjai és pedagógusai voltak. Iskolánkban a jelenlegi tanévben indult először nappali tagozatos gimnáziumi képzés, ezért gondoltuk úgy, hogy a témahéthez első ízben csatlakozók is a gimnazisták legyenek.

A vészhelyzet miatt bevezetett digitális, tantermen kívüli munkarend szűkre szabta a lehetőségeket. Az online térben leginkább tanórai keretek között, illetve a diákok önálló otthoni munkájával tudtuk megvalósítani a programokat. A tervezett személyes jelenléteket igénylő tevékenységek – mint például faültetés, szemétszedés, zöld büfé, cserepiac – ezúttal elmaradtak.

Az idei Témahét kiemelt témái – az erdő mint ökoszisztéma, a zöld gazdaság és a fenntartható közösségek – közül pedagógusaink a fenntartható közösségek témakört választották, amelyet tanórai keretek között – osztályfőnöki, biológia és földrajz órákon – dolgoztak fel.

Tekintettel arra, hogy intézményünk első ízben csatlakozott, fontosnak tartottuk, hogy pedagógusaink részt vegyenek a Fenntarthatósági Témahéthez kapcsolódó online formában megrendezett pedagógus továbbképzésen. A megvalósítandó programok megbeszélése és összehangolása szintén online formában történt.

Osztályfőnöki órákon történt meg a pedagógusok által választott kiemelt témakörrel kapcsolatos bevezetés, érzékenyítés. Ezután a tanulók a fenntartható háztartással kapcsolatban a következő feladatot kapták a digitális oktatás során használt felületen:

„Pazar lesz a holnapi fenntartható háztartásról szóló óránk, vagyis inkább pazarló. 😊 Hogy egy kicsit ráérezzünk témánk ízére, kérlek, nyissátok ki otthon a hűtőszekrényt, nézzetek körül és írájatok össze, (bátrabbak le is fényképezhetik), mi az, amit már (valószínűleg) nem fogtok felhasználni, megenni, ill. ha a héten került élelmiszer a kukába, azt is jegyezzétek le!”

Ezután a tanulók – a családban, barátaik, ismerőseik körében és az interneten különböző tematikus oldalakon keresgélve – ötleteket gyűjtöttek, hogyan lehet a maradék élelmiszert újra feldolgozni, mit készítenének száraz péksüteményből, maradék tejtermékből, zöldségekből, gyümölcsökből. Eredményeiket egy plakáton foglalták össze. Készült egy másik plakát is, ami azt ábrázolja, mit tennének a tanulók a későbbiekben az élelmiszerpazarlás megelőzésére. A plakátok az osztályterembe is kikerültek, előbb csak online formában, aztán a jelenléti oktatás újraindítása után „offline” változatban is:

Földrajz órákon a „Műanyag, mint veszélyforrás” témakört járták körül a tanulók. A téma felvezetése, megbeszélése után egy online szabadulószoza „termein” végig haladva mélyíthették el ismereteiket a diákok. Egy rövid bevezető után a következő „próbákat” kellett kiállniuk azoknak, akik sikeresen szerettek volna kijutni a szabadulószozából:

- „Jó műanyagok” felsorolása
- Gondolatok „A nagy csendes-óceáni szemétsziget” című rövidfilm megtekintése után (https://www.youtube.com/watch?v=HGr1Ti_HzI4)
- A különböző műanyagok jelöléseinek megismerése után olyan tárgyak keresése és a róluk készült fotó feltöltése, melyeken a különböző jelölések megtalálhatóak
- A „10 lépés a nulla hulladék felé” című videó megtekintése után annak összegyűjtése, hogy melyek azok az apró dolgok, amiket személy szeriunt is megtehetünk a környezet megóvásáért. (<https://www.youtube.com/watch?v=ePz6BDHfoAQ>)

Néhány figyelemre méltó megoldás az utolsó feladat kapcsán:

„Igyekszem újra hasznosítható, többször felhasználható dolgokat használni. Műanyag szívószál helyett fém szívószálat használunk itthon. Műanyag palack helyett kulacsból iszok, bevásárláskor kimosható tasakot használunk a zöldségekhez és a gyümölcsökhöz. A hulladékot különböző kukákba gyűjtjük, igyekszünk mindenből a legkörnyezetbarátabbat venni, amit többször használhatunk vagy ami újrahasznosítható.”

„Mindenkől ki kell hozni a maximumot, figyelni kell, minél kevesebb anyag kerüljön egyszeri használatra, mert ez az egyik főbb oka a szemetelésnek. Ha valami tönkremegy, meg kell próbálni megjavítani, vagy ha már tényleg nem kell, akkor add oda annak, akinek szüksége van rá.”

„A mi családunk anyagszatyrot visz bevásárlásaihoz, mi is lista alapján vásárolunk be. Sajnos még mindig sok termék műanyag csomagolásban van. A termékek sokszor csak háromnegyedig vannak megtöltve, de mivel nagyobbak tűnnek, a magasabb ár jogosnak tűnhet, de ez nem is így van. Ez ellen azért nehéz tenni. A családunk hamarosan vízsűrőt vesz, hogy ne keljen műanyag flakonokban vizet

vásárolni. A főzésből megmaradt dolgokat, amit már nem lehet megenni, az udvarunkban komposztáljuk. A hulladékudvarban leadjuk a régi újságokat, papírkartonokat, hogy védjük a környezetünket. Sokszor ismerősöktől vesszük a zöldséget és pl. a tojást is. :)”

A biológia órákon megvalósított projekt Margaret Mead antropológus üzenete köré épült: „Sose kételkedjenek benne, hogy egy kicsi, jó érzésű, elszánt embercsoport képes megváltoztatni a világot.”

Ezen gondolat mentén a diákok készítettek egy lokális swot környezet analízist, elsősorban az iskolához kapcsolódóan.

Összegyűjtötték azokat az elemeket, amelyek segítségével egy fenntarthatóbb iskola, iskolai környezet alakítható ki. Az összegyűjtött elemek között szerepelt a szelektív hulladékgyűjtés, zöld tanterem és udvari tanterem kialakítása. Miután elképzeléseiket összegyűjtötték, ki kellett dolgozni a megvalósítás lépéseit. Sorra kellett venni, kiket és milyen módon vonnának be a programba, kinek mi lenne a konkrét feladata, illetve mely forrásokat tudnák felhasználni, természetesen a fenntarthatóság pilléreit szem előtt tartva.

Az online térben egy játék keretében ezeket a lépéseket szimbolizálva minden tanuló meghívást kapott a szinapszis elnevezésű programra. A diákoknak az volt az előzetes feladatuk, hogy a 24 óra alatt a háztartásban összegyűjtött papírhulladékot helyezték az asztalukra. Mivel a fenntarthatóság jegyében már korábban leszögezték, hogy a hulladékhoz kapcsolódóan elsődleges cél a hulladék keletkezésének megelőzése, így azt kívánták szemléltetni, hogy mindenkinek alapvető szerepe van ebben a folyamatban (is).

Az iskola egy másik osztályának tanulója, a Pécsi Origami Kör tagja, bejelentkezett a tanórára és az online térben elkezdte megtanítani a diákoknak a hajtogatás lépéseit. Mindenkinek a 24 óra alatt összegyűjtött papír hulladékból kellett virágot hajtogatni, amit képletesen az iskola udvarára helyeztek el. Minden tanuló csak egy lépést ismert a folyamatból, amelyet meg kellett osztani a többiekkel. Ha valaki elakadt egy lépésnél, nem készült el a többiek virága sem. A hatalmas együttes munkával elkészült virágok szimbolizálták, hogy mindenkinek nélkülözhetetlen szerepe van egy közös cél megvalósításában.

Néhány elkészült virág:

